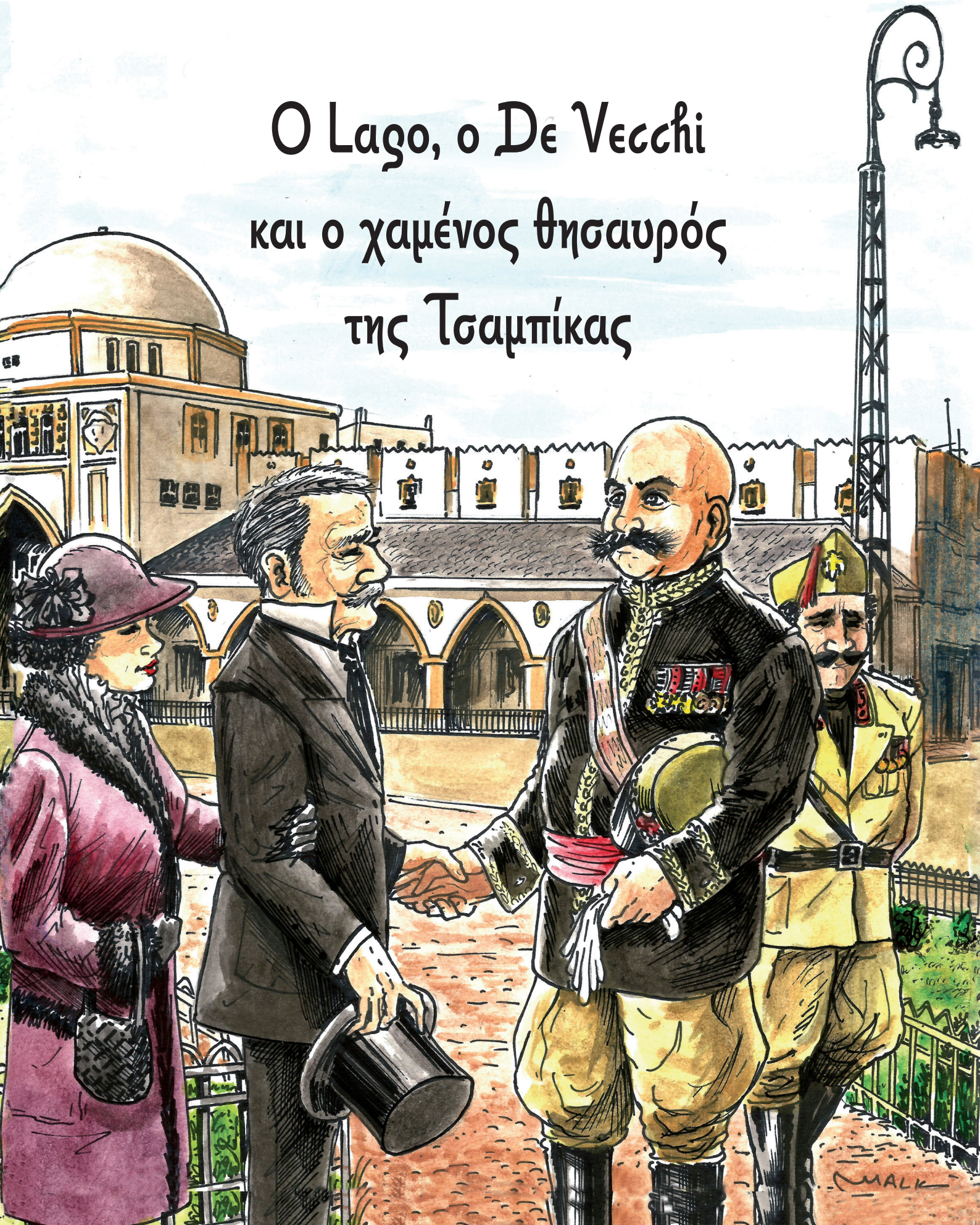

Μουλά Ευαγγελία
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης

Ο Λαγο, ο De Vecchi και ο χαμένος θησαυρός της Τσαμπίκας

*Μουλά Ευαγγελία
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης*

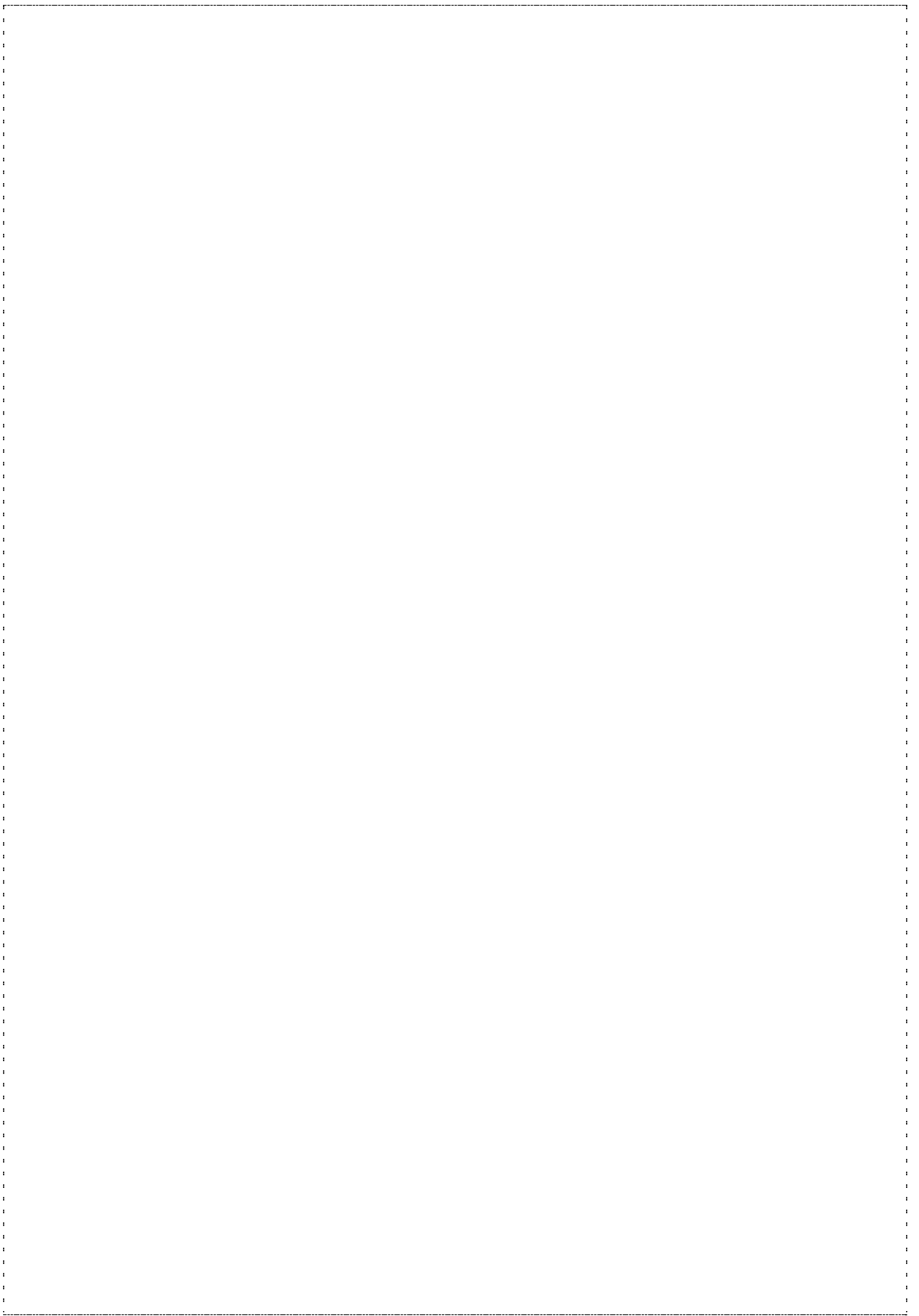
*Ο Lago, ο De Vecchi και ο χαμένος θησαυρός της
Τσαμπίκας*

*Εξώφυλλο- σχέδια: Νίκου Γιαμαλάκη
Επιμέλεια: Ευαγγελία Μουλά*

*Έκδοση του Ιδρύματος Υποτροφιών Ρόδου
Εμμανουήλ Χριστοφ. Σταματίου και Μαρίας Χριστοφ.
Σταματίου-Παλαδάκη*

*Στη βασίλισσα Αρμίδα
«της Ρόδου»
και στον ιπότη της*

Φιλοσοφία του εκπαιδευτικού υλικού – Οδηγίες χρήσης

Το ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό περιβάλλον που κοσμεί την πόλη της Ρόδου, στο οποίο οφείλεται και η μοναδικότητά της, προσφέρεται ως έναυσμα μελέτης και ουσιαστικότερης ενασχόλησης με την τοπική ιστορία. Η γνώση της τοπικής ιστορίας δε, αποτελεί απαραίτητο όρο για την κριτική προσέγγιση του παρελθόντος, τη διαμόρφωση συλλογικής ταυτότητας και την καλλιέργεια ενεργού πολιτότητας.

Εξ ου και το παρόν εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε για να προσελκύσει τους μαθητές σε μια ενεργό και βιωματική εμπλοκή με το οικιστικό περιβάλλον της Ρόδου, επιδιώκοντας, μέσα από τον παιγνιώδη χαρακτήρα του σχεδιασμού του, να επιτύχει το στόχο της ουσιαστικής επαφής των μαθητών με την αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου.

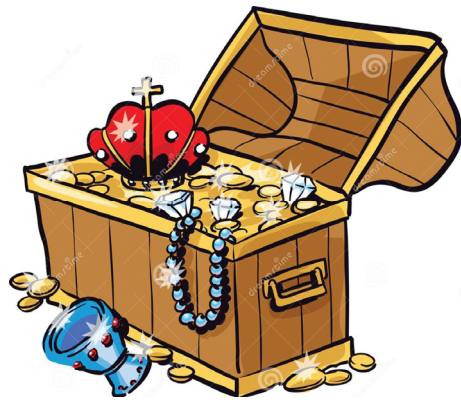
Για να επιτευχθεί η παιγνιώδης προσέγγιση, αξιοποιήσαμε τεχνικές κρυπτογραφίας, της οποίας οι παιδαγωγικές εφαρμογές δεν έχουν ακόμα τύχει της προσοχής και της διάδοσης, που το δυναμικό τους θα επέτρεπε, καθώς δημιουργούν συνθήκες αλληλεπίδρασης με το μαθητή. Αφόρμηση υπήρξε η «συνάντησή» μου, προ ολίγων ετών, με τη διπλωματική εργασία της συναδέλφου Αναστασίας Δασκαλοπούλου, με θέμα: «Επτά Φρουροί. Ένα παιχνίδι γρίφων για την ανάδειξη ιστορικών σημείων της Αθήνας», η οποία εκπονήθηκε στο διαπανεπιστημιακό- διατμηματικό πρόγραμμα Σπουδών, Τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας για την εκπαίδευση. Εκτοτε μου γεννήθηκε η ιδέα αξιοποίησης της κρυπτογραφίας σε εκπαιδευτικές πρακτικές.

Έτσι, το τμήμα Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου, όπου και υπηρετώ, παρήγαγε το παρόν εκπαιδευτικό υλικό και χάρη στην ευγενική χορηγία και στήριξη του Ιδρύματος Υποτροφιών Ρόδου Εμμ. και Μαίρης Σταματίου, κατάφερε να προβεί στην παρούσα έκδοση. Το εγχειρίδιο προορίζεται καταρχάς, να διανεμηθεί δωρεάν σε όλα τα σχολεία της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου.

Ειδική ευχαριστήριος μνεία πρέπει να γίνει και στον αγαπητό συνάδελφο και ταλαντούχο καλλιτέχνη, κο Νίκο Γιαμαλάκη, που τα σχέδιά του, τόσο στο εξώφυλλο όσο και στο εσωτερικό του εγχειριδίου, αναδεικνύουν το περιεχόμενο και το κάνουν πιο ελκυστικό.

Μια στοιχειώδης μυθοπλασία, η ιστορία της Τσαμπίκας, δίνει το ερέθισμα για την εκκίνηση της διερευνητικής δραστηριότητας, που απαιτεί εγρήγορση και νοητική προσπάθεια εκ μέρους των μαθητών, τόσο για την επίλυση των αινιγματικά διατυπωμένων δεδομένων, όσο και για την αποκρυπτογράφηση των κωδικοποιημένων μηνυμάτων στη συνέχεια.

Αρχικά, οι γρίφοι πρέπει να επιλυθούν σταδιακά, ώστε να αναγνωριστεί το κτίσμα για το οποίο γίνεται λόγος κάθε φορά. Οι φωτογραφικές λεπτομέρειες των κτισμάτων που συνοδεύουν τους γρίφους, προσφέρονται ως σημάδια αναγνώρισης. Επίσης, ο χάρτης που παραδίδεται πριν από τους γρίφους, βοηθάει στον εντοπισμό των κτιρίων και των μνημείων, υποδεικνύοντας τη σειρά με την οποία περιγράφονται. Μετά την επίλυση ενός εκάστου γρίφου, πηγαίνουμε στο πρώτο παράρτημα, όπου υπάρχουν - όχι στη σειρά που παραδίδονται στους γρίφους, αλλά ανακατεμένα - εκτενέστερες περιγραφές όλων των κτιρίων. Στο τέλος κάθε σύντομης περιγραφής ακολουθεί σε ορισμένα από αυτά το νέο προς επίλυση κωδικοποιημένο μήνυμα, με μία ένδειξη, για το κλειδί που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Οπότε, οδηγούμαστε στο επόμενο (δεύτερο) παράρτημα και ενημερώνομαστε για την τεχνική αποκρυπτογράφησης που πρέπει να εφαρμόσουμε, για να λύσουμε το συγκεκριμένο γρίφο.

Όταν αποκωδικοποιήσουμε το μήνυμα και το αντικαταστήσουμε με τα γράμματα της αλφαβήτου, συμπληρώνουμε τη φράση που εμφανίστηκε στο αντίστοιχο μέρος της τελικής δοκιμασίας (σελ. 58), ή και κάτω από κάθε

περιγραφή ξεχωριστά, ώστε να μπορέσουμε ολοκληρώνοντας την αναζήτησή μας, να συγκεντρώσουμε τον μυστικό θησαυρό της Τσαμπίκας.

Εισαγωγή

Ιταλοκρατία και αρχιτεκτονική ανάπτυξη

Οι Ιταλοί κατέλαβαν τη Ρόδο το 1912 και εδραίωσαν θεσμικά την κατοχή τους με τη συνθήκη της Λοζάννης το 1923. Η αποικιακή τους πολιτική στα Δωδεκάνησα, που αφορούσε σε όλα τα επίπεδα της ζωής, την κοινωνική, την διοικητική και οικονομική οργάνωση, συμπεριελάμβανε αναγκαστικά και μια σειρά από κατασκευαστικά έργα που εξυπηρετούσαν τους παραπάνω σκοπούς.

Έτσι άφησαν πίσω τους ένα σημαντικό πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό έργο, επεμβαίνοντας και αναδιαμορφώνοντας τα ιστορικά κέντρα των πόλεων, προβαίνοντας σε αναστηλώσεις, διανοίγοντας νέα οδικά δίκτυα ή ανοικοδομώντας νέα κτίρια. Μερικές φορές δημιούργησαν νέες πόλεις, όπως το Porto Lago, στο Λακκί της Λέρου και τους αγροτικούς οικισμούς στην ύπαιθρο της Ρόδου.

Τα έργα της ιταλικής αρχιτεκτονικής στη Ρόδο (αλλά και σε όλα τα Δωδεκάνησα), διακρίνονται σε δύο περιόδους. Οι δύο αυτές περιοδοί είναι άμεσα εξαρτημένες με την πολιτική κατάσταση που επικρατούσε στην Ιταλία και αντανakλούσε στη δράση και τις επιλογές των δύο γενικών διοικητών της Δωδεκανήσου, του Mario Lago (1924-1936) και του Cesare Maria de Vecchi (1936-1941).

Τα αρχιτεκτονικά και πολεοδομικά έργα που υλοποιήθηκαν στην περίοδο της διοίκησης του Mario Lago, ο οποίος και ως διοικητής ήταν μετριοπαθής, λαμβάνουν υπόψη και εμπνέονται από την τοπική παράδοση του τόπου. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τα έργα της περιόδου του Mario Lago, με κύριο αρχιτέκτονα τον Florestano di Fausto, προσπαθούν να ενσωματώσουν τα τοπικά χαρακτηριστικά, πολλές φορές αποδίδοντάς τους την αύρα μιας

εξωτικής ανατολής. Η τάση αυτή υπάκουε στο πνεύμα του επικρατούντος εκλεκτισμού, που επιχειρούσε την ανανέωση του μορφολογικού λεξιλογίου της αρχιτεκτονικής με την ανάμειξη διακοσμητικών στοιχείων από διάφορα στυλ. Εξίσου, αντλήθηκαν μορφολογικά στοιχεία από την ιπποτική αρχιτεκτονική, την κλασσική ιταλική (της Αναγέννησης, του μπαρόκ και τη βενετσιάνικη), αλλά και από την αρχιτεκτονική της ανατολικής Μεσογείου γενικότερα.

Η πρώτη σημαντική πρωτοβουλία του Mario Lago, η οποία επηρέασε την πόλη της Ρόδου, ήταν η ανάθεση στο αρχιτέκτονα Florestano di Fausto, της διαμόρφωσης ενός πολεοδομικού σχεδίου, που θα υπηρετούσε τις ανάγκες της ιταλικής στρατιωτικής διοίκησης. Το σχέδιο εγκρίθηκε το 1926, αλλά οριστικά εφαρμόστηκε το 1936. Ο F. di Fausto σχεδίασε το Foro Italico, έξω από τον παραδοσιακό πυρήνα της πόλης, κατά μήκος της ακτής Μανδρακίου, όπου συγκέντρωσε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες. Το Foro Italico περιελάμβανε τη Νέα Αγορά (σημερινή αγορά επίσης), την Τράπεζα της Ιταλίας (σήμερα Τράπεζα της Ελλάδος), την Ιταλική Λέσχη (σημερινό ζαχαροπλαστείο Ακταίων), τα Δικαστήρια, το Διοικητήριο (σήμερα στεγάζεται η Νομαρχία), το Ταχυδρομείο (σήμερα επίσης ΕΛΤΑ) κ.ά.

Λίγο πιο πάνω από το διοικητικό Foro Italico πρότεινε μια ζώνη αναψυχής για τη νέα πόλη, που περιελάμβανε τα Θαλάσσια Λουτρά (Έλλη), το Ναυτικό Όμιλο, το Ξενοδοχείο των Ρόδων (σήμερα Καζίνο), και κατέληγε στο ακρωτήριο που βρίσκεται το Ενυδρείο. Εκεί, στον άξονα του ακρωτηρίου, διαμορφώθηκε και η γνωστή ελλειψοειδής πλατεία (σήμερα πλατεία Χαρίτου) με φοίνικες, στην οποία καταλήγουν οκτώ οδικοί άξονες. Η περιοχή συγκέντρωνε αρκετές κατοικίες Ιταλών στρατιωτικών καθώς και δραστηριότητες εμπορίου.

Ο νέος διοικητής των Δωδεκανήσων, ο de Vecchi, ένας από τα βασικά στελέχη της τετραρχίας του φασιστικού κινήματος, πρώην διοικητής της Σομαλίας και υπουργός παιδείας του Μουσολίνι, αποκτώντας απόλυτη στρατιωτική και πολιτική εξουσία στην περιοχή, είχε ως μόνη φιλοδοξία να δώσει στη Ρόδο τα χαρακτηριστικά μιας επαρχίας της νέας μεγάλης Ιταλικής - φασιστικής

αυτοκρατορίας. Αναλαμβάνοντας τα ηνία, σε μια περίοδο σκλήρυνσης του καθεστώτος, αφαίρεσε κάθε στοιχείο ελαστικότητας που υπήρχε στη διακυβέρνηση του προκατόχου του.

Έτσι ξεκίνησε μια εκστρατεία «εξαγνισμού» των αρχιτεκτονικών έργων που είχαν υλοποιηθεί από τον Mario Lago. Όσα κτίρια έφεραν «ανατολίζουσες» επιρροές και αναφορές στο μουσουλμανικό παρελθόν της πόλης, γοθικά τόξα ή διακοσμητικά αραβουργήματα στις όψεις τους, καθαρίστηκαν, επενδύθηκαν με πωρόλιθο και καλύφθηκαν από ένα επίχρισμα που «μοιάζει με πέτρα» (pietra finta), για να παραπέμπουν περισσότερο στην περίοδο των Ιπποτών. Στα κτίρια που δέχθηκαν παρεμβάσεις, συγκαταλέγονταν το κτήριο των Δικαστηρίων, το Ακταίον, το κτήριο του Λιμεναρχείου και το Ξενοδοχείο των Ρόδων, ενώ τα καινούρια που χτίστηκαν, ήταν εναρμονισμένα με τη φασιστική αρχιτεκτονική γραμμή (Θέρμαι, δημαρχείο).

Ο διοικητής de Vecchi μετέφερε το 1936, το κέντρο της διοίκησης στην πλατεία Impero (πλατεία Αυτοκρατορίας, τη σημερινή πλατεία Ελευθερίας), μια μνημειακή πλατεία που περικλειόταν από τα επιβλητικά κτίρια της Φασιστικής Διοίκησης (σημερινό Δημαρχείο), του Θεάτρου Ruccini (σήμερα Εθνικό Θέατρο Ρόδου) και του κτηρίου της Στρατιωτικής Διοίκησης. Την πλατεία κοσμούσαν αγάλματα Ρωμαίων αυτοκρατόρων, δίνοντας το στίγμα της νέας φασιστικής εποχής. Τα κτίρια χαρακτηρίζονταν από έντονη μνημειακότητα, αυστηρότητα, απλότητα και μεγαλοπρέπεια, όπως ταίριαζε σε μια κραταιά αποικιοκρατική δύναμη. Καλύπτονταν από επίπεδες και μορφολογικά μονότονες όψεις και διάκοσμο σχετικό με την ιδεολογία και τα σύμβολα του φασισμού (ανάγλυφες παραστάσεις, λατινικές επιγραφές, χρονολογίες), δημιουργώντας το αίσθημα μιας απρόσιτης και επιβλητικής εξουσίας.

Η ιστορία της Τσαμπίκας¹

Η Τσαμπίκα, είναι μια έφηβη που ζει στη Ρόδο. Συχνά επισκέπτεται το σπίτι των παππούδων της στο χωριό, που είναι πλέον υπερήλικες. Οι παππούδες της έζησαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους υπό την κατοχή των Ιταλών. Μιλούσαν ιταλικά, τόσο καλά όσο τα ελληνικά. Τους θυμάται αμυδρά να διηγούνται ιστορίες από εκείνη την εποχή, όταν ήταν πιο μικρή και να μη χορταίνει να τις ακούει. Για τους γείτονες που μετανάστευαν για την κυρίως Ελλάδα, για τον κρυφό έρωτα μιας Ελληνίδας με έναν Ιταλό στρατιώτη, για την απαγόρευση της ελληνική γλώσσας στα σχολεία προς το τέλος της Ιταλοκρατίας, για τα πενιχρά ημερομίσθια των Ροδιτών και την απαγόρευση άσκησης ορισμένων επαγγελμάτων χωρίς την ιταλική υπηκοότητα, για τις υποχρεωτικές άδειες που έπρεπε να παίρνουν οι ορθόδοξοι για το παραμικρό από τους караμπινιέρους, για το ρωμαϊκό χαιρετισμό που επιβαλλόταν στους δημόσιους χώρους και τόσα άλλα, που φάνταζαν σαν παραμύθι στα αυτιά της Τσαμπίκας. Οι ιστορίες την ταξίδευαν στην εποχή της Ιταλοκρατίας και την ξαναζωντάνευαν στη φαντασία της.

Η γιαγιά της, την προέτρεπε να μελετήσει την ιστορία της περιόδου της Ιταλοκρατίας, αν ήθελε να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα της ζωής τους εκείνη την εποχή. Η μικρή Τσαμπίκα δυσανασχετούσε και βαριόταν και όπως όλα τα παιδιά, παρακαλούσε για μια ακόμη ιστορία, που της φάνταζε σαν παραμύθι. Κάθε φορά που πήγαινε στο χωριό, της άρεσε να περνάει πολύ χρόνο στην αποθήκη, όπου φυλάσσονταν ακόμη οικογενειακά κειμήλια και προσωπικά αντικείμενα των παππούδων της από την εποχή της νιότης τους.

¹Το όνομα Τσαμπίκα, ιδιαίτερα δημοφιλές στη Ρόδο, προέρχεται από το προσωνύμιο της Παναγίας Τσαμπίκας που βρίσκεται στην Ρόδο. Ένας μύθος αναφέρει ότι η θαυματουργή εικόνα εμφανιζόταν στην κορυφή του όρους που σήμερα βρίσκεται το μοναστήρι, βγάζοντας σπιθές τις οποίες οι βοσκοί που τις παρατηρούσαν, ονόμαζαν "τσάμπες". Η φωτεινή λοιπόν εικόνα της Παναγίας που εξέπεμπε τσάμπες ονομάστηκε Παναγιά Τσαμπίκα, δηλ. Παναγιά η σπινθηροβόλος.

Έτσι συνέβη και εκείνο το απόγευμα. Ψαχουλεύοντας σε κάτι παλιά χαρτόκουτα, σκόνταψε πάνω σε ένα μιάτσο περίεργα έγγραφα μέσα σε ένα φάκελο με τη σημείωση: «ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ». Το αρχικό έγγραφο όντως, έμοιαζε με χάρτη κάποιας περιοχής. Ακολουθούσαν κάτι αλλόκοτες φράσεις - γρίφοι, που πιθανόν να ήταν οδηγίες εντοπισμού του θησαυρού, ο οποίος βρισκόταν προφανώς κρυμμένος κάπου στο χάρτη.

Αφού παρατήρησε επί ώρα τα σχέδια, αντιλήφθηκε ότι επρόκειτο για την αποτύπωση της πόλης της Ρόδου και μάλιστα του Μανδρακιού. Η υπόθεση αποκτούσε ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Έκρυψε τα σχέδια στο εσωτερικό του μπουφάν της και τα πήρε μαζί της πίσω στην πόλη. Είχε μια ακατανίκητη επιθυμία να ερευνήσει το θέμα πιο βαθιά, ξεκινώντας από μια αυτοψία του χώρου.

Αυτό θα κάνουμε τώρα κι εμείς! Θα συνοδεύσουμε την Τσαμπίκα στο απρόβλεπτο αυτό κυνήγι θησαυρού και θα τη βοηθήσουμε να λύσει το ανεξιχνίαστο μυστήριο των παππούδων της. Ποιος ξέρει; Ίσως και να μοιραστεί το θησαυρό της μαζί μας.

Γρίφοι

Το σημείο εκκίνησης υποδεικνύεται στη διπλανή φωτογραφία

1. Πραματευτάδες που συναγωνίζονται ποιος θα πείσει ότι τα δικά του είναι πιο φρέσκα. Έχουν απλωμένη την πραμάτεια του στους πέτρινους πάγκους του κτίσματος, με την εξαγωνική βάση και τον εντυπωσιακό τρούλο. Η κεντρική δεξαμενή και η διακόσμηση στις κολώνες μαρτυρούν το είδος του εμπορίου που λάμβανε χώρα εκεί.

Σήμερα ξαποσταίνουν κάποιοι περαστικοί από τον βόμβο και την κίνηση των καταστημάτων που αναπτύσσονται τριγύρω στην πολύβουη νέα αγορά.

2. Από τους ναούς του Κυρίου που συνήθως τα συναντάμε, σκαρφάλωσαν στην πρόσοψη ενός κτηρίου που είναι κατά κάποιον τρόπο επίσης ναός, αλλάτου χρήματος. Τότε και τώρα και..... εις τους αιώνας των αιώνων;;;;; Καθώς αλλάζουν οι καιροί, αλλάζουν και τα ονόματα, αλλά η λατρεία αυτού του "θεού" δεν γνωρίζει εθνικότητα. Τα αρχικά της αλλοτινής ονομασίας και χρήσης του κτηρίου, βλέπει κανείς στη ζωγραφισμένη οροφή της εισόδου.

3. Ένας τεράστιος φίκος υποδέχεται τον επισκέπτη. Αρχικά εδώ είχαν δικαίωμα εισόδου αυστηρά μόνο όσοι ανήκαν στο κίνημα των Νεοτούρκων. Αργότερα μόνο οι Ιταλοί αξιωματικοί. Τέλος στο Circolo Italia (Ιταλική Λέσχη) μπορούσαν να συχνάζουν όλοι οι Ιταλοί της Ρόδου. Σήμερα κάθε περαστικός.

"Έναν freddo carruccino παρακαλώ"...η αναίμακτη ιταλική κατάκτηση μέσα από την κυριαρχία της γεύσης....

4. Υπήρχαν όμως και εξακολουθούν να υπάρχουν αγαθά στα οποία είχαν πρόσβαση όλοι. Κι εφόσον είναι γενικά παραδεκτό ότι η μουσική εξευμενίζει τα ήθη, δεν θα μπορούσε παρά να έχει προβλεφθεί ένα περίοπτος χώρος για να φιλοξενείται και να διαχέει την ευεργετική της επίδραση σε όλους τους πολίτες. Ησυχία παρακαλώ. Αρχίζει η φιλαρμονική!

5. Πρώτα ήλθαν οι μεγαλύτεροι ψεύτες , -μαζί με τους ψαράδες σύμφωνα με τη λαϊκή ρήση-, και έφτιαξαν εδώ τη λέσχη τους. Μετά ο χώρος κατακλύσθηκε από βιβλία και λουλούδια. Στις παράξενες αυτές συναντήσεις προστέθηκε άλλη μία: η ισλαμική τέχνη παντρεύτηκε με τα λινδιακά καπετανόσιπτα.

6. Στα 14 μπαλκόνια του, ρέμβαζαν οι πελάτες του ξενοδοχείου Albergo Savoia, του ενός από τα τρία που υπήρχαν στον ίδιο δρόμο. Σήμερα το επισκέπτονται μόνο στρατιωτικοί.

7. Η αρχαιοελληνική θεά Θέμις είναι η προστάτιδα όσων συμβαίνουν σε αυτό το σύμπλεγμα κτιρίων. Ήλθε και εγκαταστάθηκε από την εποχή της Ιταλοκρατίας μέχρι σήμερα και δεν έχει μετακινηθεί. Στον προστατευτικό περίβολο του μικρότερου βοηθητικού κτηρίου στέκονται ακοίμητοι φρουροί, κάποια τρομακτικά όντα από τον κόσμο του μύθου και του δάσους. Στο τοίχο του υπόστεγου, το σύμβολο προδίδει τη χρήση του κτηρίου.

8. Από εκεί εκφωνούσαν τους λόγους τους προς το συγκεντρωμένο πλήθος οι εκπρόσωποι της λέσχης του φασισμού. Στο ισόγειο, στη στοά από καμάρες, συναντιόνταν τα μέλη της. Σήμερα στο λεξιλόγιο των συζητήσεων που ακούγονται εδώ, επανέρχονται συχνά λέξεις όπως: θάλασσα, μποφόρ, απόπλους, απαγορευτικό, ρότα, αρόδου, Δεν το βρήκατε ακόμα; άντε να σπατσάρουμε.....

9. Έχει επτά ασπίδες με ανάγλυφες παραστάσεις πάνω από τα ανοίγματα του ορόφου. Στο κέντρο επιβλητική η μορφή του αγάλματος- μύθου που δέσποζε

κατά τους μυθικούς χρόνους στην είσοδο του λιμανιού. Από τους Ιταλούς μέχρι σήμερα, διατηρεί την ίδια χρήση, μόνο που αυτή τείνει να παρακμάσει, εξαιτίας του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του.... Η ζωή συνεχίζεται!

10. Το συγκεκριμένο διακοσμητικό μνημείο είναι φορέας δροσιάς και επίκεντρο αναψυχής. Έχει μια μακριά ιστορία, που θα μπορούσε να ονομαστεί και «Οδύσσεια». Αντίγραφο γνωστού πρωτότυπου στην πόλη Viterbo της Ιταλίας, άλλαξε πολλά χέρια μέχρι να φτάσει στη Ρόδο.

11. Απέναντι από το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου στην μεσαιωνική πόλη της Ρόδου, υπήρχε μια εντυπωσιακή εκκλησία, αφιερωμένη στον Αγ. Ιωάννη

του τάγματος των Ιπποτών, που ανατινάχτηκε τυχαία το 1856. Αυτή η εκκλησία ήταν το πρότυπο για το κτήριο όπου βρίσκεται το επόμενο σημάδι. Κοίτα ψηλά, εκεί από όπου εκπέμπεται το ηχητικό κάλεσμα. Εκεί θα δεις το σύμβολο του Ευαγγελιστή Μάρκου μαζί με ένα βιβλίο, προφανώς το ομώνυμο Ευαγγέλιο.

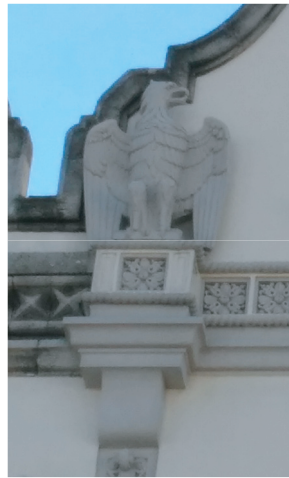

12. Αν ήμασταν στην αρχαία Ελλάδα, σ αυτό το μνημείο θα τελούσαμε θυσίες στους θεούς του Ολύμπου. Ταύροι, κριάρια και αγελάδες παραπέμπουν στην αρχαιοελληνική τελετουργία, ενώ όλα αυτά τα περιβάλλει η Ομήρεια φράση, προτρεπτικό απόφθεγμα και προμετωπίδα όλων των εθνικών αγώνων. Ένα κοντάρι- κατάρτι πλοίου δε, παραπέμπει στη θαλασινή παράδοση του τόπου.

13. Έχει δύο όψεις, που παραπέμπουν στις ποικίλες πολιτισμικές επιρροές που διαμορφώνουν την αισθητική και αρχιτεκτονική άποψη της εποχής. Ιππότες

και Βενετσιάνοι, μνημειακότητα και εκλέπτυνση, λιτότητα και διακοσμητική εκζήτηση. Ο αρχηγός του υπάμενου βασιλείου, που πλαισιώνει αμφίπλευρα την επίστεψη της βορινής πλευράς, παραπέμπει στη χρήση του κτηρίου, που προφανώς ήταν η έδρα κάποιου σημαντικού προσώπου. Στο μεσαίο γοτθικό παράθυρο, επί της κεντρικής λεωφόρου, εντοπίζεται η λατινική ημερομηνία MCMXXVI, που αναφέρεται στο έτος λειτουργίας του.

14. Σειρά έχει το κτήριο της Φασιστικής Διοίκησης, Palazzo Littorio, με άλλα λόγια το Παλάτι των Ρωμαίων Ραβδούχων (lictiores- casa littoria). Η ονομασία έλκει την καταγωγή της από ένα είδος ομάδων σωματοφυλάκων των γερουσιαστών της αρχαίας Ρώμης. Το σύμβολό τους ήταν η λατινική «fasces» (ενικός: fascis, ιταλικά fascio : φάσιο), αρχαίο ρωμαϊκό έμβλημα

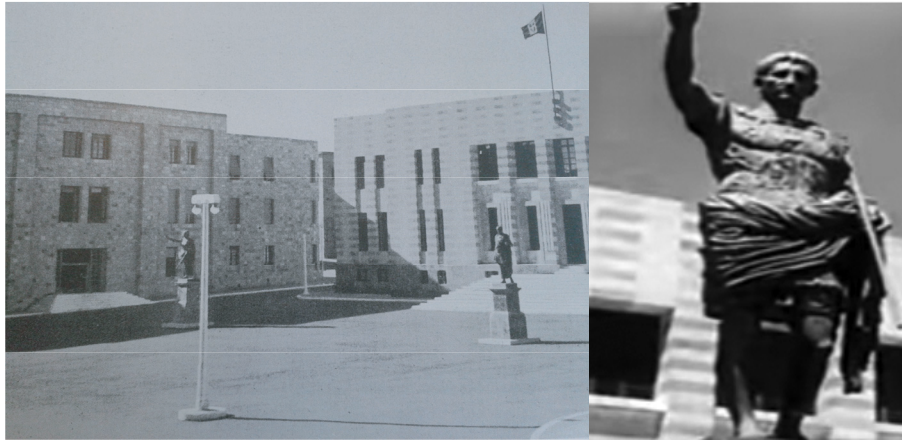
εξουσίας, που απεικόνιζε «ράβδους δεμένες γύρω από έναν

πέλεκυ». Από το σύμβολο αυτό ετυμολογείται και το πολίτευμα

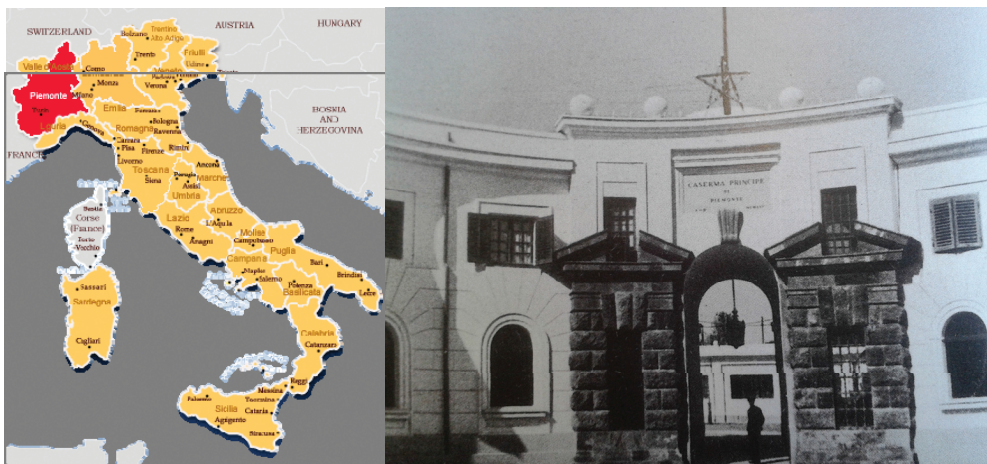
που καθιέρωσε ο Μπενίτο Μουσολίνι. Την πλατεία του κτηρίου

κοσμούσαν αγάλματα Ρωμαίων αυτοκρατόρων, δίνοντας το στίγμα

της νέας φασιστικής εποχής.

15. Η ιταλική ονομασία του, Caserna, διασώζεται μέχρι σήμερα σε πινακίδα στην πρόσοψη, αν και όχι πολύ ευανάγνωστη. Πρόκειται για την άλλοτε έδρα της βασιλικής αστυνομίας (carabinieri) με το όνομα του πρίγκιπα της περιοχής που απεικονίζεται στο χάρτη. Σήμερα στο κτήριο μπαينوβαίνουν πάλι ένστολοι συνεχίζοντας την παράδοση του χώρου.

16. Και τις δύο γυναίκες τις συνδέει το άδικο και άδοξο τέλος τους από έρωτα. Η μία έκανε χαρακίρι και η άλλη έπεσε στον Τίβερη. Η ιστορία τους, σε όπερα, παρουσιάστηκε επί σκηνής το 1937, στα εγκαίνια του συγκεκριμένου κτηρίου. Από το συνθέτη τους, το όνομα του κτιρίου.

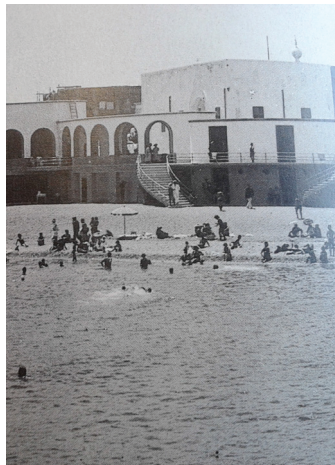
17. Ο γιατρός που, με την πρωτοποριακή του ανακάλυψη της κυτταροδιάγνωσης, έσωσε τις ζωές εκατομμυρίων γυναικών στον κόσμο, δίνει το όνομά του στην οδό όπου βρίσκεται αυτό το κτήριο. Εδώ παντρεύεται για άλλη μια φορά Ανατολή και Λίνδος, με «κουμπάρο» από τη Βενετία στο στεφάνωμα. Ποικίλα διακοσμητικά μοτίβα κοσμούν το ιδιαίτερο αυτό κτήριο, που φιλοξένησε διάφορες ανά εποχές υπηρεσίες, αντικριστά από το τότε Διοικητήριο.

18. Μπορεί σήμερα να έχει καταργηθεί στα περισσότερα κράτη του κόσμου και να έχει αντικατασταθεί από κοινοβουλευτικές δημοκρατίες, αλλά επί Ιταλοκρατίας ο Βίκτωρ Εμμανουήλ την αντιπροσώπευε στην Ιταλία. Το σήμα κατατεθέν του αξιώματός του στεφανώνει το αέτωμα του κτίσματος, στο οποίο δίνει και το όνομά του.

19. Κυλινδρικό κτίσμα με θολωτή οροφή, χώρος συναναστροφής με χαρούμενες φωνές, πειράγματα και ανθρώπους ντυμένους όχι με την συνηθισμένη περιβολή τους, σχεδόν ημίγυμνους. Τους καλοκαιρινούς μήνες έσφυζε από ζωή και κίνηση.

20. Τρεις καμάρες στο χρώμα του πλούτου, της δημιουργίας, της φιλοδοξίας ή του ήλιου, διακοσμημένες με θαλασσινά μοτίβα, προσκαλούν τον επισκέπτη για μουσική, ποτό και ξεκούραση. Ακριβώς από πίσω, εξακολουθεί να εδρεύει ο Όμιλος που ιδρύθηκε επί Ιταλοκρατίας, αλλά επανασυστάθηκε μετά την ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα. Ένας όμιλος που έχει άμεση σχέση με το κυρίαρχο φυσικό στοιχείο του τόπου, τη θάλασσα.

21. Αν θες να δοκιμάσεις την τύχη σου και να ρισκάρεις, είσαι στο κατάλληλο μέρος. Είναι από τα κτίρια που υπέστησαν τις πιο ριζικές παρεμβάσεις, καθώς ο περίτεχνος αρχιτεκτονικός του διάκοσμος αφαιρέθηκε και επικαλύφθηκε από αυστηρά γεωμετρικά και ογκώδη στοιχεία. Κάποτε ήταν από τα μεγαλύτερα και ωραιότερα ξενοδοχεία της Μεσογείου.

22. Έχει στρογγυλά φινιστρίνια όπως των πλοίων, αλλά δεν είναι πλοίο, έχει θαλάσσια πανίδα αλλά δεν είναι θάλασσα και στην είσοδό του εντοπίζονται τα δώδεκα νησιά, αλλά δεν είναι χάρτης.

1^ο Παράρτημα

Πρώην Λέσχη των κυνηγών και βιβλιοθήκη των λουλουδιών- νων παράρτημα δικαστηρίου

Η τοποθέτηση του κτιριακού συμπλέγματος σε παράπλευρο δρόμο (Οδός Μπλέσσα), το προστάτευσε από τις «εξαγνιστικές» παρεμβάσεις του De Vecchi. Στο κτήριο στεγάστηκε αρχικά η λέσχη των Κυνηγών και κατόπιν η Βιβλιοθήκη των Λουλουδιών. Σήμερα αποτελεί μέρος του κτιριακού συγκροτήματος του Δικαστικού μεγάρου.

Γρίφος 5^{ος}: 11-13-29, 13-47-13-21, 41-21-27-17, 5-25-25-5, 5-31-21-5

Κλειδί: Απλός αλγόριθμος (*2+3, δηλαδή αφαιρείτε τρία και διαιρείτε διά δύο από κάθε γράμμα, πριν το αντιστοιχίσετε με το γράμμα της αλφαβήτου)

Πρώην στρατολογικό γραφείο (Αρχηγείο Ναυτικού στην Ιταλοκρατία).

Το προϋπάρχον κτήριο εποχής Τουρκοκρατίας ανακαινίστηκε το 1925-1926 από τον di Fausto. Οι όψεις του κτηρίου κοσμούνται με ανατολίτικα μοτίβα και παραδοσιακά διακοσμητικά θέματα που συναντώνται στις κορνίζες των παραθύρων των λινδιακών σπιτιών. Ακόμα εντοπίζονται στοιχεία από τη γοθική βενετική αρχιτεκτονική στα τόξα των εισόδων και στις τριγωνικές απολήξεις της στέγης. Το 1934 υπέστη ριζική ανάπλαση για νέα χρήση (έδρα ιταλικών σωματείων αξιωματικών).

(Ιχθυ)αγορά

Η ιχθυαγορά, Nuovo mercato e pesceria, όπως ονομαζόταν τότε, βρίσκεται στο εσωτερικό της νέας αγοράς, που ολοκληρώθηκε το 1926. Είναι ένα εξαγωνικό κτίσμα με ανατολίτικα στοιχεία στους κίονες και στα φινιστρίνια του τρούλου. Δεν λειτουργεί ως αγορά από το 1990.

Γρίφος 1^{ος}: 22, 31-15-34-22, 23-22-43-11-45-42-35-43, 41-11-42-11-41-15-32-41-15-24.

Κλειδί: Τετράγωνο Πολύβιου (διασταύρωση κάθετης και οριζόντιας στήλης)

Μουσικό περίπτερο

Το κίосκι της μουσικής χτίστηκε το 1929 από τον αρχιτέκτονα Rodolfo Petracco. Στην καμπή από τον 19^ο στον 20^ο αι. κάθε ευρωπαϊκή πόλη που φιλοδοξούσε να έχει στυλ και φινέτσα, δημιουργούσε έναν παραλιακό δρόμο περιπάτου και σε περίοπτη θέση ανέγειρε ένα μουσικό κίосκι, όπου μουσικές μπάντες του στρατού ή μαθητικές έπαιζαν μουσική για τους περαστικούς. Το είδος άνθισε κυρίως πριν τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και την περίοδο της μεγάλης οικονομικής ύφεσης. Σήμερα εξακολουθούν να λειτουργούν με τις φιλαρμονικές των Δήμων.

Γρίφος 4^{ος}: ΔΨΧΣΦ, Σ, ΛΚΦΔΨΥΣΦ, ΣΟΓΦ, ΘΜΠΔΜ, ΗΜΔΩΣΥΘΧΜΝΣΦ
Κλειδί: Κώδικας Καίσαρα (μετατόπιση- εντοπίζεις το γράμμα στην κάτω σειρά και το αντικαθιστάς με αυτό που βρίσκεται ακριβώς από πάνω του)

Ξενοδοχείο Albergo Savoia- Λέσχη στρατιωτικών

Το κτήριο κτίστηκε το 1932 από τον αρχιτέκτονα Bernabiti. Είναι τριώροφο με μεγάλα ανοίγματα στο ισόγειο και τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και εκλεκτιστικά στοιχεία.

Τράπεζα Ελλάδος

Το κτήριο της Τράπεζας της Ιταλίας χτίστηκε την περίοδο 1931-33 από τον αρχιτέκτονα Accolti και σήμερα στεγάζει την Τράπεζα της Ελλάδας. Χαρακτηρίζεται από εκλεκτιστικά αρχιτεκτονικά στοιχεία με συμμετρικά διατεταγμένα ανοίγματα ισογείου και ορόφου με διακοσμητικές κορνίζες από finta pietra (τεχνητή πέτρα κατασκευασμένη από χυτό υλικό). Η είσοδος με τις τρεις καμάρες προεξέχει στο ύψος και των δύο ορόφων. Στο κτήριο δεν έγιναν μετατροπές.

Γρίφος 2^{ος}: Σ-Φ-Ο-Κ-Μ-Ε-Ω, Σ-Ζ, Χ-Σ-Ι-Ο-Ε-Ω-Η, Χ-Σ-Χ-Φ-Τ

Κλειδί: πίνακας Τριθέμιου (αρίθμησε τα γράμματα κάθε λέξης, εντόπισε το κάθε γράμμα στη γραμμή του αντίστοιχου αριθμού και αντικατάστησέ το με αυτό που βρίσκεται κάθετα πάνω του στην πρώτη γραμμή)

Λιμεναρχείο

Η μελέτη του σημερινού κτηρίου του Λιμεναρχείου έγινε από τον αρχιτέκτονα Di Fausto το 1925 και ολοκληρώθηκε από τον Petracco το 1927, για να στεγάσει τη Λέσχη του Φασισμού (Casa del Fascio). Το κτήριο είναι τριώροφο. Στο ισόγειο έχει στοά από καμάρες, μεγαλοπρεπή όψη με μεγάλα ορθογώνια ανοίγματα και αετωματικές απολήξεις στο στηθαίο του δώματος. Χαρακτηριστικό αρχιτεκτονικό στοιχείο το μπαλκόνι, απ' όπου εκφωνούνταν λόγοι προς το πλήθος που ήταν συγκεντρωμένο στη λεωφόρο. Η αρχική όψη υπέστη μετατροπές κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του De Vecchi.

Γρίφος 7^{ος}: ΟΤΣΠΙΑΡΚΥΑΟΡΓΣΟΜΘΣΑΗ

Κλειδί: γραφή σε άξονα (φτιάξε κάθετες στήλες των τριών γραμμάτων και μετά διάβασε οριζόντια από αριστερά προς τα δεξιά κάθε στήλης)

Σιντριβάνι εξωτερικά του Ευαγγελισμού

Πρόκειται για αντίγραφο της κρήνης (Fontana grante της πόλης Viterbo) που ήταν σκαλισμένη σε πέτρα από λαβα και κατασκευάστηκε για μια έκθεση που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη το 1911. Οι τεχνίτες του αντίγραφου ήταν η αδελφοί Giovanni και Ermanno Viterbesi Pizzichetti, αρχιτέκτονες στο επάγγελμα και το κατασκεύασαν με τη βοήθεια της εταιρίας μαρμάρων Alfredo Maggini, που για να διαφημιστούν, χρηματοδότησαν το εγχείρημα και παραχώρησαν τα υλικά. Με το αντίγραφο του σιντριβανιού που κατασκεύασαν πήραν το χρυσό μετάλλιο. Αργότερα το πούλησαν σε έναν συμβολαιογράφο Εβραίο, ο οποίος το έβαλε στη βίλα του στο Parioli. Ο συμβολαιογράφος στη συνέχεια το δώρισε στο Ιταλικό Υπουργείο Παιδείας,

που με τη σειρά του το δώρισε στη πόλη της Ρόδου το 1925, όπου και εξακολουθεί να βρίσκεται μπροστά από το λιμάνι του Μανδρακίου.

Γρίφος 9^{ος}: 19-7-13, 1-17-22-9-19-5-10-19-15-13-9-10-7, 9-18-19-15-17-9-1

Κλειδί: Απλός αλγόριθμος (απλή αντιστοίχιση με το γράμμα της αλφαβήτου)

Εθνικό Θέατρο

Η έναρξη του σχεδιασμού του κτηρίου ανάγεται στο 1930, κατά την περίοδο διοίκησης του Μ. Lago. Στα αρχικά σχέδια διακρινόταν διάθεση διακοσμητική που στην συνέχεια μεταβλήθηκε, υπακούοντας στο ρασιοναλιστικό, φασιστικό στυλ που επιβλήθηκε επί de Vecchi μετά το 1936. Θεμελιώθηκε το 1935. Αποτελεί τυπικό δείγμα του μοντέρνου κινήματος της εποχής του μεσοπολέμου με επάλληλους καμπύλους όγκους, ανοίγματα παραθύρων στις γωνίες και στρογγυλούς φεγγίτες στις όψεις. Ωστόσο δεν ξεφεύγει από το φασιστικό στυλ με τον επιβλητικό χώρο εισόδου χωρισμένο σε τρία μέρη με κυλινδρικούς κίονες. Το θέατρο που πήρε το όνομα "Puccini" εγκαινιάστηκε στις 31 Ιουλίου του 1937 με το μελόδραμα "Μαντάμ Μπατερφλάι» του Puccini και τις όπερες "Τόσκα" και "Κουρέας της Σεβίλλης". Στην εποχή ίδρυσής του ήταν ένα από τα πιο σύγχρονα θέατρα. Το 1948 φιλοξένησε την τελετή Ενσωμάτωσης των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα και μετονομάστηκε σε Εθνικό Θέατρο. Το 1968, επί δικτατορίας, έκλεισε και έγιναν παρεμβάσεις ευρείας κλίμακας, όπως για παράδειγμα κλείστηκαν οι φεγγίτες της οροφής και γκρεμίστηκε ο αρχικός εξώστης. Το 1981, μετά από εργασίες, παραδόθηκε και πάλι στο κοινό. Συνέχισε να είναι ανοικτό ως το 2006, οπότε και έκλεισε για να επισκευαστεί.

Γρίφος 13^{ος}: Σ, ΧΜΑΗΣ, ΥΠΜΩΠ

Κλειδί: Κώδικας Ατμπάς

Καθεδρικός ιερός ναός Ευαγγελισμού

Ο πρώην Καθολικός Ναός του Αγίου Ιωάννη και νυν Ορθόδοξος Καθεδρικός Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο Μανδράκι στηρίχθηκε στο σχέδιο του παλαιού μοναστηριακού Ναού των Ιπποτών απέναντι από το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου, που είχε καταστραφεί το 1856, από την έκρηξη μεγάλης ποσότητας πυρίτιδας, ξεχασμένης στα υπόγεια του από τους ιπποτικούς χρόνους. Στη δεξιά πλευρά της Εκκλησίας κατασκευάστηκε στοά για τη φύλαξη των σαρκοφάγων των Μεγάλων Μαγίστρων, η οποία συμπεριλαμβάνει ένα τετράγωνο καμπαναριό με ολοφάνερη βενετική επιρροή, αμφότερα σχεδιασμένα από τον Di Fausto. Στο κέντρο της τριγωνικής αυλής κατασκευάστηκε ένα κυκλικό βαπτιστήριο με σχέδια του Petracco. Ο Ναός αποδόθηκε στην Ορθόδοξη Εκκλησία μετά την Ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου, εγκαινιάστηκε από τον Μητροπολίτη Τιμόθεο (Ευαγγελινίδη) και προσαρμόστηκε εσωτερικά στις ανάγκες της Ορθόδοξης λατρείας. Αγιογραφήθηκε στα χρόνια του Μητροπολίτη Ρόδου Σπυριδωνος από τους αγιογράφους Φώτη Κοντογλου και Ιωάννη Τερζή.

Γρίφος 10^{ος}: 25-11-24, 22, 13-33-54-42-24-32-24-11, 43-35-45, 32-15

Κλειδί: Τετράγωνο Πολύβιου

Ενυδρείο

Το 1934, κατά την ιταλική κατοχή της Δωδεκανήσου (1912-943) και με απόφαση του Κυβερνήτη Mario Lago, ξεκίνησε η κατασκευή του "Reale Istituto di Ricerche Biologiche di Rodi" (Βασιλικό Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Ρόδου), η οποία ολοκληρώθηκε το 1935. Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του κτηρίου στην Άκρα των Μύλων, δηλαδή στο βορειότερο άκρο του νησιού, είναι έργα του ιταλού αρχιτέκτονα Armando Bernabiti.

Το σχέδιο του Bernabiti συνδυάζει τοπικά αρχιτεκτονικά στοιχεία με στοιχεία Art Deco και δίνει στο σύνολο μια ναυτική αισθητική, χαρακτηριζόμενη από

καμπύλες γραμμές, στρογγυλά παράθυρα όπως των πλοίων, διαφορετικά επίπεδα ανύψωσης και ένα κεντρικό κυλινδρικό πύργο. Η διακόσμηση στην κεντρική είσοδο είναι εμπνευσμένη από το ζωικό θαλάσσιο περιβάλλον. Στον επισκέψιμο χώρο του Ενυδρείου, η αρχιτεκτονική του διαδρόμου, φτιαγμένου από πορώδεις πέτρες και διακοσμημένου με φυσικά κοχύλια, που αναπαριστά μια υποθαλάσσια σπηλιά, δεν έχει αλλάξει με το πέρασμα του χρόνου. Όπως και η χαρακτηριστική διακόσμηση του δαπέδου με σχέδια θαλάσσιων οργανισμών φτιαγμένα από άσπρα και μαύρα χαλίκια. Η αρχική εξωτερική μορφή του κτηρίου δεν μετατράπηκε έως τα 1971-72, οπότε έγινε η προσθήκη του εκθεσιακού χώρου (Μουσείο) και της δεξαμενής για φώκιες στη βόρεια πλευρά.

Γρίφος 16^{ος}: ΔΦΧΘΜΥΘΨΧΣΨ

Κλειδί: Κώδικας Καίσαρα

Ακταίον

Το αρχικό κτήριο χρονολογείται από την εποχή της Τουρκοκρατίας και στέγαζε τη λέσχη: «Ένωση και Πρόοδος». Κατά την Ιταλοκρατία μετατράπηκε σε στρατιωτική λέσχη Ιταλών αξιωματικών ως το 1924 και στη συνέχεια ο Di Fausto με παραγγελία του M. Lago το μετέτρεψε σε Λέσχη των Ιταλών της Ρόδου (Circolo Italia). Στην 1η οικοδομική φάση της Ιταλοκρατίας προστέθηκε στοά στεγασμένη από οξυκόρυφες ασίδες. Ο αρχικός κυλινδρικός πύργος διατηρήθηκε σε ανάμνηση της προηγούμενης χρήσης του (μιναρές), ενώ τα νεοκλασικά στοιχεία της όψης μετατράπηκαν σε ανοίγματα με ανατολίτικες μορφές. Μετά το 1935 εξαφανίστηκαν τα ανατολίτικα στοιχεία της α' οικοδομικής φάσης, ο κυλινδρικός πύργος έγινε τετράγωνος και το κτήριο επενδύθηκε με επίχρισμα που μιμείται την ισόδομη τοιχοποιία.

Γρίφος 3^{ος}: ΙΚΞΕΖΠΝΚΕΗ, ΞΠΡΚΕΗ, ΩΩΠ, ΙΩΘΚΝΚΠΩ, ΖΠΝΩΞΔΣ

Κλειδί: Ατμπάς (ανάποδη αντιστοιχίση)

Μνημείο κατάθεσης στεφάνων

ανοίγματα στον όροφο. Στη βόρεια και ανατολική πλευρά εντοπίζονται στο επάνω μέρος επιδράσεις από τη βενετσιάνικη αρχιτεκτονική και μάλιστα ομοιότητες με το παλάτι των δόγηδων στη Βενετία, ενώ το ισόγειο με τις οξυκόρυφες αψίδες παραπέμπει στην αρχιτεκτονική της περιόδου της Ιπποτοκρατίας.

Γρίφος 11^{ος}: ΤΤΙΟΙΒΟΚΑΙΟΛΚΠΛΙΕΟΣΡΝ

Κλειδί: Γραφή σε άξονα (φτιάξε κάθετες στήλες των τριών γραμμάτων και μετά διάβασε οριζόντια από αριστερά προς τα δεξιά κάθε στήλης)

Ταχυδρομείο

Το κτήριο κατασκευάστηκε στην Τουρκοκρατία και ήταν το Κονάκι, δηλαδή η έδρα της Τουρκικής Νομαρχίας. Ανακαινίστηκε από τους Ιταλούς για να στεγάσει την έδρα των Ταχυδρομικών Γραφείων και της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων. Ολοκληρώθηκε το 1928 σύμφωνα με μελέτη του Fausto. Εμφανίζει στοιχεία δανεισμένα από την ιταλική αναγέννηση, όπως τις αετωματικές κορνίζες των ανοιγμάτων του ισόγειου, τις επιτοίχιες παραστάδες με κιονόκρανα που φθάνουν ως το δώμα και τις αψίδες με ανάγλυφα πάνω από τα ανοίγματα του ορόφου.

Γρίφος 8^{ος}: ΘΜΠΑΔΜ, Κ, ΘΤΔΩΚ, ΦΣΨ, ΟΘ

Κλειδί: Κώδικας Καίσαρα

Δημαρχείο

Ο διοικητής de Vecchi μεταφέρει το 1936, το κέντρο της διοίκησης στην πλατεία Impero (πλατεία αυτοκρατορίας, τη σημερινή πλατεία Ελευθερίας), μια μνημειακή πλατεία που περικλείονταν από διάφορα επιβλητικά κτίρια της Φασιστικής Διοίκησης, μεταξύ των οποίων και η Casa Littoria – σημερινό Δημαρχείο. Η μελέτη του κτηρίου έγινε από τον Bernabiti το 1937 και το κτήριο τελείωσε το 1938. Είναι ένα από τα σημαντικότερα δείγματα φασιστικής αρχιτεκτονικής με τη συμμετρία του όγκου του, την προεξοχή του

κεντρικού όγκου της εισόδου, τις καθαρές γραμμές των ανοιγμάτων στο ύψος και τη χρήση της ισόδομης τοιχοποιίας στις όψεις.

Γρίφος 12^{ος}: .---,---,--- @ -.---,---,--- @ -.--- @ .---,---,--- @

Κλειδί: Morse

Αστυνομία

Η Caserna di Piemonte κατασκευάστηκε το 1939. Η στιβαρή μορφή του κτηρίου επιτείνεται από την απομίμηση της ισόδομης τοιχοποιίας στις όψεις.

ΚΕΣΥΠ

Επίμηκες κτήριο με κατακόρυφες σειρές ορθογωνίων ανοιγμάτων και εξώστη πάνω από την κύρια είσοδο. Οι όψεις του κτηρίου της εποχής της Τουρκοκρατίας τροποποιήθηκαν το 1927, πιθανώς από τον di Fausto. Η είσοδος πλαισιώθηκε σε όλο το ύψος του κτηρίου με περίτεχνη ανάγλυφη κορνίζα που καταλήγει σε ανάγλυφη κορώνα, απ' όπου πήρε το όνομά του και το κτήριο ως Villa Corona. Σήμερα στεγάζει την υπηρεσία επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου.

Γρίφος 14^{ος}: ΠΘΕΚ, ΠΜΡΨΨΥΒ

Κλειδί: πίνακας Τριθέμιου

Ρό (το) ντα

Κατά την διάρκεια της Ιταλικής κατοχής, λουτρικές εγκαταστάσεις εγκαθίστανται στις ωραιότερες παραλίες της Ρόδου, στα πλαίσια της τόνωσης του τουρισμού. Χαρακτηριστικότερο κτήριο είναι η Ροτόντα των Μπάνιων στην πόλη της Ρόδου, με κεντρικό κυλινδρικό κτήριο στεγασμένο με θόλο και παρακείμενο κτήριο αποδυτηρίων πάνω στην παραλία.

Το λουτρικό αυτό συγκρότημα κατασκευάστηκε μάλλον την τριετία 1933-1936 πάνω σε μελέτη του Bernabiti, στην βόρεια πλευρά της πλατείας Κουντουριώτη, πάνω σε μελέτη αγνώστου.

Καζίνο- Ξενοδοχείο Ρόδου

Η κατασκευή του κτηρίου άρχισε το 1925 και ολοκληρώθηκε το 1927. Είναι έργο των M. Platania και Di Fausto. Χαρακτηρίζονται από εκλεκτικισμό με πολλά ανατολίτικα στοιχεία, όπως διακοσμητικές κορνίζες ανοιγμάτων, τριγωνικές, θολωτές και καμπυλόμορφες απολήξεις του κτηρίου στο ύψος του στηθαίου του δώματος.

Στη δεύτερη φάση, το κτήριο αποκτά νέες όψεις, που έγιναν πιθανώς από τον Bernabiti. Απομακρύνονται όλα τα διακοσμητικά στοιχεία και επιβάλλονται καθαρές γεωμετρικές μορφές, ενώ χρησιμοποιήθηκε επίχρυσμα με *finta pietra* σε μορφή ισόδομης τοιχοποιίας, απομίμηση της ιπποτικής αρχιτεκτονικής. Εδώ έλαβαν χώρα υπό την αιγίδα του ΟΗΕ στο "Ξενοδοχείο των Ρόδων" από τις 12 Ιανουαρίου έως τις και τις 4 Απριλίου 1949, οι συνομιλίες μεταξύ Ισραήλ, Αιγύπτου και Ιορδανίας, που είχαν ως αποτέλεσμα την υπογραφή διμερών συμφωνιών κατάπαυσης του πυρός, βάσει των οποίων παγιώθηκαν τα σύνορα του νεοσύστατου εβραϊκού κράτους με την Αίγυπτο και την Ιορδανία, από τότε μέχρι και τον Πόλεμο των Έξι Ημερών του 1967.

Γρίφος 15^{ος}: ΑΗΝΤΕΟΚΥΤΚΙΑΜΙ

Κλειδί: Γραφή σε άξονα (φτιάξε στήλες των δύο γραμμάτων κι έπειτα διάβασε οριζόντια).

2^ο Παράρτημα:

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΤΟΥ ΠΟΛΥΒΙΟΥ
2. Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ
3. Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΤΜΠΙΑΣ
4. ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΤΟΥ ΤΡΙΘΕΜΙΟΥ
5. ΕΝΑΣ ΑΠΛΟΣ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ
6. ΓΡΑΦΗ ΣΕ ΑΞΟΝΑ
7. ΣΗΜΑΤΑ ΜΟΡΣ

Λίγα λόγια για την κρυπτογραφία

Η Κρυπτογραφία αρχικά απετέλεσε την τεχνική της απόκρυψης του περιεχομένου ενός μηνύματος, από μη εξουσιοδοτημένες οντότητες.

Στις μέρες μας η Κρυπτογραφία έχει αναχθεί σε επιστήμη, με τις εφαρμογές τις διαρκώς να πληθαίνουν.

Αρχικό κείμενο (plaintext), ονομάζεται το αρχικό μήνυμα που θέλουμε να κρυπτογραφήσουμε. Πολύ συχνά το ονομάζουμε και απλό ή καθαρό.

Κρυπτογραφημένο κείμενο ή κρυπτογράφημα (ciphertext), ονομάζεται η μυστική κρυπτογραφημένη μορφή του κειμένου.

Αλγόριθμος κρυπτογράφησης (encryption algorithm) ή μέθοδος κρυπτογράφησης (ciphering), ονομάζεται η μέθοδος που ακολουθείται για τη μετατροπή του αρχικού κειμένου σε μυστική μορφή.

Κρυπτογράφηση (encryption), ονομάζεται η διαδικασία μετατροπής του αρχικού κειμένου σε κρυπτογράφημα.

Αποκρυπτογράφηση (decryption, deciphering) ονομάζεται η αντίστροφη διαδικασία της κρυπτογράφησης, δηλαδή η μετατροπή του κρυπτογραφήματος σε αρχικό κείμενο.

Κλειδί (key) κρυπτογράφησης, ονομάζεται η αναλυτική περιγραφή της μεθόδου κρυπτογράφησης. Το κλειδί για παράδειγμα μπορεί να είναι η αντιστοιχία γραμμάτων του αρχικού κειμένου και του κρυπτογραφήματος.

Κάλυμμα ενός μηνύματος (padding), ονομάζουμε το επιπρόσθετο κείμενο, το οποίο πρέπει να προσθέσουμε στο κείμενο, προκειμένου το αρχικό κείμενο να αποκτήσει ένα συγκεκριμένο αρχικό μήκος που απαιτεί κάποιος αλγόριθμος κρυπτογράφησης.

2^ο Παράρτημα

ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΤΟΥ ΠΟΛΥΒΙΟΥ

Το Τετράγωνο του Πολυβίου ή αλλιώς *Σκακιέρα του Πολυβίου* είναι συσκευή που εφευρέθηκε από τον Πολύβιο και χρησιμοποιήθηκε από τους Αρχαίους Έλληνες για τη κωδικοποίηση των μηνυμάτων που αντάλλασσαν φυλάκια (σκοπιές) μεταξύ τους. Ο λόγος που ο Πολύβιος δημιούργησε αυτό τον πίνακα δεν ήταν άλλος, παρά η μετάδοση πληροφοριών μεταξύ απομακρυσμένων σημείων, ιδιαίτερα αν τα σημεία αυτά είχαν οπτική επαφή (π.χ. δυο πεντάδες από πυρσούς, 2 πεντάδες από χρωματιστές σημαίες κλπ) και όχι ως μέσο κρυπτογράφησης. Η μορφή που είχε ο πίνακας για την Ελληνική γλώσσα είναι ο παρακάτω:

	1	2	3	4	5
1	A	B	Γ	Δ	E
2	Z	H	Θ	I	K
3	Λ	M	N	Ξ	O
4	Π	P	Σ	T	Υ
5	Φ	X	Ψ	Ω	

Το αυθεντικό Τετράγωνο του Πολυβίου βασίστηκε στην ελληνική αλφάβητο (για αυτό το λόγο δεν είναι συμπληρωμένο και το κελί 55), ωστόσο η ίδια μεθοδολογία μπορεί να εφαρμοσθεί με την ίδια επιτυχία για κάθε αλφάβητο (σχεδόν).

Ο τρόπος λειτουργίας του πίνακα είναι απλός: κάθε γράμμα αναπαρίσταται από τις συντεταγμένες του στο πίνακα, με πρώτη αυτήν του κάθετου άξονα.. Έτσι ανάλογα με τη γλώσσα και το μέγεθος του πίνακα που έχουμε επιλέξει κωδικοποιούνται τα γράμματα και ακολούθως οι λέξεις. Έτσι η ελληνική λέξη "ΝΙΚΗ" μετασχηματίζεται στη σειρά "33 24 25 22".

Πρότεινε την χρήση δύο πεντάδων πυρσών στα φυλάκια όπου με ένα απλό σχετικό σύστημα, είτε ανεβάζοντας και κατεβάζοντας τους πυρσούς, είτε με

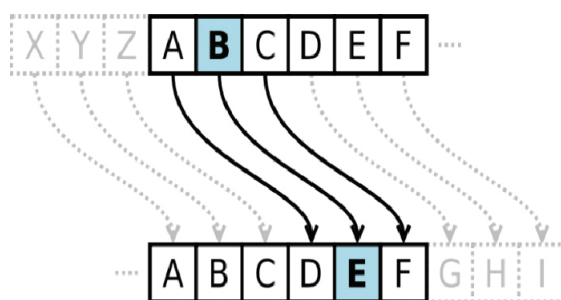
την χρήση ξύλινης μάσκας με οπές που μπορούσαν να καλύπτονται ώστε να εκτίθεται τελικά ο επιθυμητός αριθμός φωτεινών σημείων, θα μπορούσε να μεταδώσει το όποιο επείγον μήνυμα στα φυλάκια σε σχεδόν μηδενικό χρόνο. Ως κώδικας, λέγεται ότι το Τετράγωνο του Πολυβίου χρησιμοποιήθηκε από τους φυλακισμένους του Τσάρου της Ρωσίας που με χτυπήματα σε σωλήνες και τοίχους αντάλλασσαν μεταξύ τους μηνύματα, αλλά και πολύ αργότερα από τους Αμερικανούς αιχμαλώτους του πολέμου στο Βιετνάμ.

Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ

Ο κώδικας του Καίσαρα πήρε το όνομά του από τον Ιούλιο Καίσαρα, ο οποίος, σύμφωνα με τον Σουητώνιο, τον χρησιμοποίησε ώστε να προστατεύσει μηνύματα στρατιωτικής σημασίας. Κάθε γράμμα του κειμένου αντικαθίσταται από κάποιο άλλο γράμμα με σταθερή απόσταση στο αλφάβητο, συνήθως τριών θέσεων. Ενώ η πρώτη καταγεγραμμένη χρήση είναι για τον Καίσαρα, είναι γνωστό ότι χρησιμοποιήθηκαν και άλλοι κώδικες αντικατάστασης νωρίτερα.

“ Αν είχε κάτι εμπιστευτικό να πει, το έγραφε κωδικοποιημένο, δηλαδή αλλάζοντας την σειρά των γραμμάτων του αλφαβήτου, ώστε ούτε μία λέξη να μην μπορεί να διαβαστεί. Αν οποιοσδήποτε επιθυμεί να τα αποκωδικοποιήσει και να κατανοήσει το νόημα, πρέπει πρώτα να αντικαταστήσει το τέταρτο γράμμα του αλφαβήτου, δηλαδή το D, με το A και να κάνει το ίδιο με τα υπόλοιπα.”

Σουητώνιος, Η ζωή του Ιούλιου Καίσαρα 56.

Για παράδειγμα, με μετατόπιση 3, το Α θα αντικαθίσταται από το Δ, το Β από το Ε, και ούτω καθεξής. Όπως με όλους τους μονοαλφαβητικούς κώδικες αντικατάστασης, ο κώδικας του Καίσαρα σπάει εύκολα και στη σύγχρονη εφαρμογή του δεν παρέχει ουσιαστικά κάποια ασφάλεια επικοινωνίας.

Ο μετασχηματισμός μπορεί να αναπαρασταθεί με παράλληλη παράθεση δύο αλφαβητών. Τα αλφάβητο κωδικοποίησης είναι το απλό αλφάβητο περιστρεμμένο δεξιά ή αριστερά κατά κάποιο αριθμό θέσεων. Για παράδειγμα ακολουθεί ένας κώδικας του Καίσαρα που χρησιμοποιεί αριστερή περιστροφή τριών θέσεων (η παράμετρος μετατόπισης, εδώ 3, χρησιμοποιείται ως κλειδί):

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω	Α	Β	Γ

Όταν γίνεται κρυπτογράφηση, αναζητείται κάθε γράμμα της «απλής» γραμμής και γράφεται το αντίστοιχο γράμμα από την γραμμή του «κώδικα».

Η αποκρυπτογράφηση γίνεται με την αντίστροφη φορά.

Κρυπτογραφημένο κείμενο: ΖΘΞΔ ΤΔΞΜΔΧΦΣ

Απλό κείμενο: ΓΕΛΑ ΠΑΛΙΑΤΣΟ

Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΤΜΠΙΑΣ

Ο κώδικας Ατμπιάς είναι ένα κρυπτογραφικό σύστημα το οποίο λειτουργεί με την αντικατάσταση των γραμμάτων από την Εβραϊκή αλφάβητο. Δηλαδή το πρώτο γράμμα της αλφάβητου αντικαθίσταται με το τελευταίο, το δεύτερο με το προτελευταίο κ.τ.λ.

Για παράδειγμα το πρώτο γράμμα άλεφ αντικαθίσταται με το ταβ το οποίο είναι το τελευταίο γράμμα της Εβραϊκής αλφάβητου. Ο κώδικας Ατμπάς έχει χρησιμοποιηθεί επίσης για την κρυπτογράφηση πολλών Εβραϊκών μυστικιστικών κειμένων .

Το σύστημα Ατμπάς λειτουργεί στην ελληνική ως εξής: για κάθε γράμμα υπολογίζουμε τις θέσεις που απέχει από την αρχή του αλφαβήτου και το αντικαθιστούμε με το γράμμα εκείνο που απέχει ίδια απόσταση από το τέλος του αλφαβήτου. Στα ελληνικά αυτό θα ισοδυναμούσε με την αντικατάσταση του α από το ω το β από το ψ κ.ο.κ.

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
Ω	Ψ	Χ	Φ	Υ	Τ	Σ	Ρ	Π	Ο	Ξ	Ν	Μ	Λ	Κ	Ι	Θ	Η	Ζ	Ε	Δ	Γ	Β	Α

Έτσι το κρυπτογράφημα ΜΠΟΣ αντιστοιχεί στη λέξη ΝΙΚΗ.

ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ή Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΤΡΙΘΕΜΙΟΥ

Ο Ιωάννης Τριθέμιος ήταν ένας γερμανός αβάς (ιερέας) που συνέγραψε το πρώτο τυπωμένο βιβλίο για την κρυπτογραφία. Η γιγαντιαία συμβολή του στην τέχνη της κρυπτογραφίας υλοποιήθηκε σε ένα έργο του για κώδικες και κρυπτογράμματα με τίτλο, *Polygraphia*, που εκδόθηκε σε έξι τόμους μετά τον θάνατό

του το 1516. Η εργασία του εκθέτει αυτό που σήμερα αποτελεί τυπική μέθοδο για τη συγγραφή πολυαλφαβητικών κρυπτογραφικών συστημάτων, τον πίνακα (εδώ μεταφέρεται στα ελληνικά). Ο πίνακας του Τριθέμιου περιλαμβάνει 24 κάθετες στήλες και 24 οριζόντιες γραμμές που αντιστοιχούν στο ελληνικό αλφάβητο, το οποίο σε κάθε γραμμή μετατοπίζεται κατά μία θέση.

Ο Τριθέμιος προτείνει για την κρυπτογράφηση ενός μηνύματος τη χρήση της πρώτης γραμμής για το πρώτο γράμμα της λέξης, τη χρήση της δεύτερης για το δεύτερο γράμμα, της τρίτης για το τρίτο κ.ο.κ.

Έτσι η φράση : **έλα απόψε** κωδικοποιείται σύμφωνα με το τετράγωνο του Τριθέμιου ως εξής :εμγ δττεμ,

δηλαδή για το πρώτο γράμμα ε του αρχικού κειμένου παίρνουμε το ε από την πρώτη γραμμή,

για το δεύτερο γράμμα λ παίρνουμε το γράμμα που βρίσκουμε κάθετα στοιχισμένο κάτω από το λ της πρώτης γραμμής στη δεύτερη γραμμή, δηλαδή το **μ** και

για το τρίτο γράμμα **α**, παίρνουμε το γράμμα που βρίσκουμε στοιχισμένο κάθετα κάτω από το α της πρώτης γραμμής αλλά στην τρίτη γραμμή, δηλαδή το **γ**. κ.ό.κ.

Εφόσον στην ελληνική γλώσσα σπάνια υπάρχουν λέξεις που να απαρτίζονται από 24 γράμματα, το τμήμα του πίνακα που συνήθως χρειάζεται να χρησιμοποιήσουμε για να αποκρυπτογραφήσουμε λέξεις είναι το μισό πάνω μέρος του.

Επίσης δεν διατίθεται αντιστοιχηση του τελικού ς, γι αυτό και θα το αντικαθιστούμε με το σ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω
2	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α
3	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β
4	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ
5	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ
6	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε
7	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ
8	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η
9	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ
10	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι
11	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ
12	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ
13	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ
14	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν
15	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ
16	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο
17	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π
18	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ
19	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ
20	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ
21	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ
22	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ
23	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ
24	ω	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ

Για να αποκρυπτογραφήσετε τους κώδικες θα πρέπει να προβείτε στην αντίστροφη διαδικασία. Πάνω από το σύμπλεγμα γραμμάτων κάθε λέξης αριθμείτε τα γράμματα και κατόπιν πηγαίνετε στη σειρά της αρίθμησης, εντοπίζετε το γράμμα και το αντιστοιχείτε με το γράμμα της πρώτης γραμμής, όπως εμφανίζεται στην κάθετη ευθεία, από πάνω του.

ΕΝΑΣ ΑΠΛΟΣ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΚΛΕΙΔΙ

Η μέθοδος αυτή κρυπτογράφησης βασίζεται στην αντικατάσταση των γραμμάτων από αριθμούς που αντιστοιχούν στη σειρά εμφάνισης του κάθε γράμματος στην αλφάβητο και στη κωδικοποίηση με βάση ένα κλειδί.

Έτσι με τη βοήθεια του παρακάτω πίνακα το μήνυμα : "Όλα υπό έλεγχο"
μετατρέπεται στην εξής αριθμητική ακολουθία:

15 11 1 20 16 15 5 11 5 3 22 15

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Στη συνέχεια πολλαπλασιάζουμε το αρχικό μήνυμα επί 2 και προσθέτουμε το κλειδί, π.χ. το 3. Έτσι έχουμε $15 \times 2 + 3 = 33$, κ.ο.κ.

Κανονικό κείμενο : ο λ α υ π ο ε λ ε γ χ ο = 15 11 1 20 16 15 5 11 5 3 22 15

Κλειδί : 3

Κρυπτογράφηση : 33 25 5 43 35 33 13 25 13 9 47 33

Για να αποκρυπτογραφήσουμε το μήνυμα ακολουθούμε την αντίστροφη πορεία, δηλαδή αφαιρούμε το κλειδί από τους αριθμούς και διαιρούμε το κρυπτόγραμμα διά 2. Έχοντας βρει τους σωστούς αριθμούς, τους αντιστοιχούμε στα γράμματα της αλφαβήτου.

ΓΡΑΦΗ ΣΕ ΑΞΟΝΑ

Μια συνηθισμένη κρυπτογραφική μέθοδος είναι η μεταγραφή ενός μηνύματος με βάση έναν ορισμένο τρόπο ανάγνωσής του, π.χ. κάθετα, διαγώνια, με παρεμβολή γραμμάτων, βουστροφηδόν κ.ο.κ.

Εδώ θα αξιοποιήσουμε την κάθετη γραφή σε στήλες των τριών ή των δύο γραμμάτων, π.χ. το μήνυμα ΕΙΝΑΙ ΕΠΕΙΓΟΝ ΝΑ ΣΥΝΑΝΤΗΘΟΥΜΕ

Μετατρέπεται σε:

—————→

Ε	Ι	Ν	Α	Ι	Ε	Π	Ε	Ι
Γ	Ο	Ν	Ν	Α	Σ	Υ	Ν	Α
Ν	Τ	Η	Θ	Ο	Υ	Μ	Ε	—

Όταν το μήνυμα μεταγραφεί σε μία ευθεία γίνεται:

ΕΓΝΙΟΤΝΝΗΑΝΘΙΑΟΕΣΥΠΥΜΕΝΕΙΑ

Για να αποκρυπτογραφηθεί, απαιτείται η γνώση της κατεύθυνσης (οριζόντια-κάθετα) και ο αριθμός των γραμμάτων ανά στήλη.

Οπότε ξαναγράφοντας τον παραπάνω κώδικα σε κάθετες στήλες των τριών, είμαστε σε θέση να διαβάσουμε το μήνυμα, όπως εμφανίζεται σε οριζόντια πλέον διάταξη

ΣΗΜΑΤΑ ΜΟΡΣ

Ο Σάμουηλ Φίνλεϋ Μορς, ήταν ζωγράφος και εφευρέτης. Γεννήθηκε στο Τσάρλοταουν της Μασαχουσέτης το 1791 και πέθανε το 1872.

Σαν ζωγράφος ήταν επιτυχημένος, υπήρξε ένας από τους ιδρυτές και Πρόεδρος της Εθνικής Ακαδημίας Ιχνογραφίας.

Ο Μορς παρατήρησε και μελέτησε τα ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα και μετά από τέσσερα χρόνια εντατική δουλειά, κατόρθωσε στις 2 Σεπτεμβρίου του 1837, να επιδείξει την εφεύρεσή του, τον ηλεκτρικό τηλέγραφο, σε μερικούς φίλους του στην Νέα Υόρκη. Μόνο όμως τον Μάιο του 1844 λειτούργησε η πρώτη τηλεγραφική γραμμή από τη Βαλτιμόρη στην Ουάσινγκτον.

Για να μεταδίδει τα μηνύματα ο ίδιος ο Μορς, δημιούργησε ένα ιδιαίτερο ακουστικό αλφάβητο με σύντομους και μακρούς ήχους. Γραπτά, οι ήχοι αυτοί αντιστοιχούν σε τελείες (οι σύντομοι) και σε παύλες (οι μακροί).

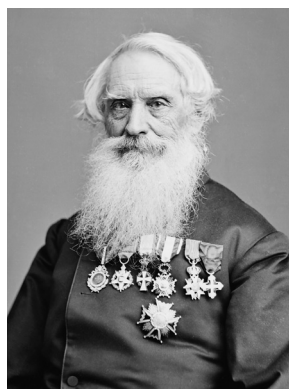
Με τον τηλέγραφο ο Μορς πέτυχε την επικοινωνία των ανθρώπων από μεγάλες αποστάσεις σε ελάχιστο χρονικό διάστημα.

Τα ελληνικά σήματα μορς έχουν ως εξής:

A . _	N _ .
B _ . . .	Ξ _ . . . _
Γ _ _ .	O _ _ _
Δ _ . .	Π . _ _ .
E .	P . _ .
Z _ _ . .	Σ . . .
H	T _

Θ _ . . .	Υ _ . _ _
Ι . .	Φ . . _ .
Κ _ . _	Χ _ _ _ _
Λ . _ . .	Ψ _ _ . _
Μ _ _	Ω . _ _

Οι παύλες και οι τελείες βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο. Δεν παίζει κανένα ρόλο αν στην κρυπτογράφηση τις συναντήσετε πάνω ή κάτω από το ύψος της τελείας.

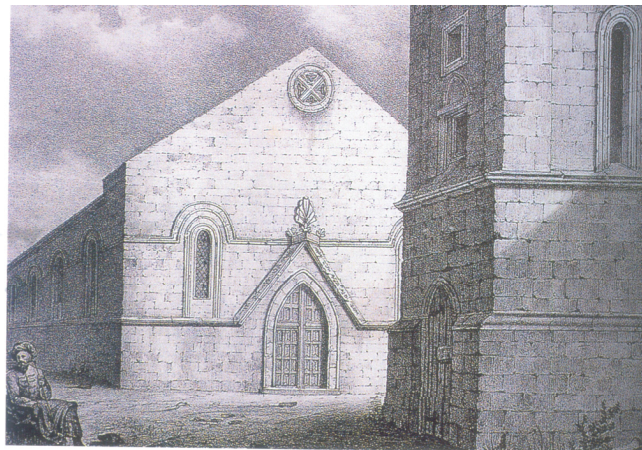
3^ο Παράρτημα: Ασκήσεις εμπέδωσης

Έλα να παίξουμε

1. Παρατήρησε τις παρακάτω φωτογραφίες. Παρουσιάζονται κάποια από τα μνημεία ή τα κτίρια που επισκέφθηκες καθώς και κάποια άλλα, που τους μοιάζουν. Με βάση τις γνώσεις που αποκόμισες, αντιστοίχισε τα εικονιζόμενα μνημεία με την ονομασία τους.

1.

2.

3.

4.

5.

- A. Παλάτι των Δόγηδων στη Βενετία
- B. Σιντριβάνι στο Μανδράκι της Ρόδου
- Γ. Κτήριο Περιφέρειας Ν. Αιγαίου
- Δ. Μητροπολιτικός ναός Ευαγγελισμού
- Ε. Αγ. Ιωάννης του Κολακίου
- Z. Σιντριβάνι στο Βιτέρμπιο

2. Παρατήρησε τις παρακάτω φωτογραφίες, όπου απεικονίζονται τα ίδια κτήρια σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Αναγνώρισέ τα και αντιστοίχισε τις χρήσεις τους.

2.

A. Καζίνο Ρόδου, μετά την εκστρατεία «εξαγνισμού» του De Vecchi.

B. Ξενοδοχείο Ρόδον, α' οικοδομική φάση, προ της παρέμβασης De Vecchi.

3.

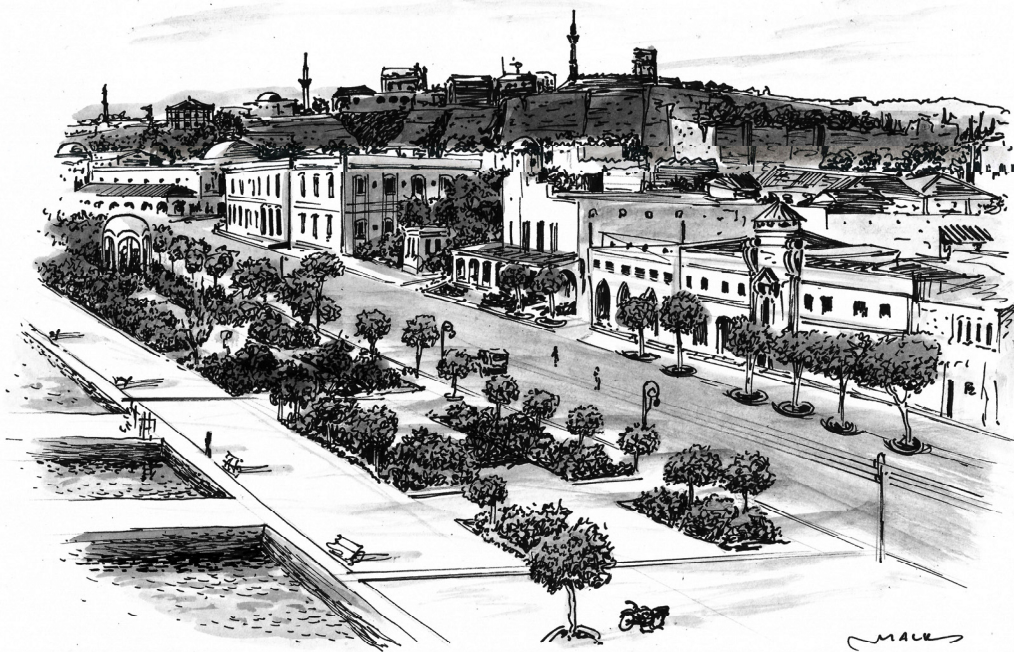

4.

Γ. Ταχυδρομείο Ρόδου - επί Ιταλοκρατίας και εξής.

Δ. Τούρκικο Κονάκι - επί Τουρκοκρατίας-

3. Παρατήρησε τις εικόνες που ακολουθούν. Πρόκειται για την αποτύπωση του ίδιου χώρου, της κεντρικής οδού του Foro Italico, σημερινής λεωφόρου 7ης Μαρτίου, επί Mario Lago και De Vecchi αντίστοιχα. Εντόπισε διαφορές.

4. Αντιστοίχισε τα σύμβολα της αριστερής στήλης με τα κτίσματα όπου ανήκουν.

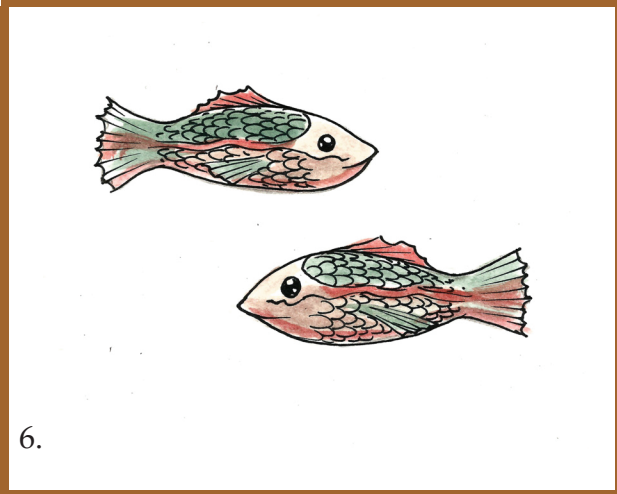
1. 	Α. Μνημείο κατάθεσης στεφάνων
2. 	Β. Πρώην στρατολογικό γραφείο
3. 	Γ. Ταχυδρομείο Ρόδου

Δ. Ευαγγελισμός

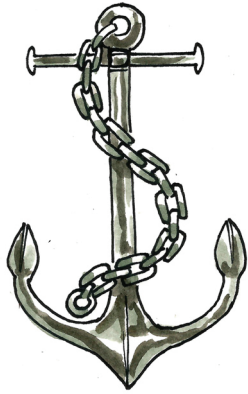

Ε. Ιχθυαγορά

Ζ. Βίλα Κορώνα

7.

Η. Δικαστήριο

8.

Θ. Περιφέρεια

9.

Ι. Λέσχη Κυνηγών- Βιβλιοθήκη
Λουλουδιών

 <p>10.</p>	<p>Κ. Λιμεναρχείο</p>
--	-----------------------

5. Συμπλήρωσε το αποκωδικοποιημένο μήνυμα:

----- , -----

----- , -----

----- , -----

Λύσεις

Λύση αντιστοίχισης γρίφων και κτιρίων:

1. Ιχθυαγορά
2. Τράπεζα Ελλάδος
3. Ακταίον
4. Μουσικό περίπτερο
5. Πρώην Βιβλιοθήκη λουλουδιών και Λέσχη κυνηγών
6. Λέσχη Στρατιωτικών
7. Δικαστικό Μέγαρο
8. Λιμεναρχείο
9. Ταχυδρομείο
10. Σιντριβάνι
11. Ευαγγελισμός
12. Μνημείο κατάθεσης στεφάνων- αρχαίος βωμός
13. Περιφέρεια
14. Δημαρχείο
15. Αστυνομία
16. Εθνικό Θέατρο
17. Πρώην Στρατολογικό γραφείο
18. Βίλα Κορώνα
19. Ρόντα
20. Ναυτικός όμιλος
21. Καζίνο
22. Ενωδρείο

Ο θησαυρός της Τσαμπίκας

Η λέξη θησαυρός παραπέμπει συνήθως σε χρήματα, χρυσό, πολύτιμους λίθους και παρόμοια τιμαλφή.

Αυτός ο θησαυρός όμως είναι διαφορετικός. Δεν έχει τιμή, αλλά αξία. Δεν εξαργυρώνεται σε υλικά αγαθά. Ο πραγματικός θησαυρός είναι η επαφή σου με την αρχιτεκτονική ιστορία και η γνωριμία σου με το οικιστικό περιβάλλον που κοσμεί τη Ρόδο. Η γνώση είναι πηγή πλούτου ανεκτίμητου και αστείρευτου.

Λύση άσκησης 1.

1.Ζ, 2. Ε, 3. Α, 4.Δ, 5.Β, 6.Γ

Λύση άσκησης 2.

1.Β, 2.Α, 3.Δ, 4.Γ

Λύση άσκησης 4.

1.Γ, 2.Ζ, 3.Δ, 4.Β, 5.Ι, 6.Ε, 7.Κ, 8.Θ, 9.Α, 10.Η.

Πηγές

Martinoli Simona- Perotti Eliana. (1999). *Architettura Coloniale Italiana nel Dodecaneso 1912-1943*. Torino: Edizioni Fondazione Giovanni Agnelli.

Menezes, Alfred J. - Paul C. van Oorschotand - Scott A. Vanstone. (2001). *Handbook of Applied Cryptography*. CRC Press.

Serra Michael. (2012). *Pirate Math. Treasure Hunt Puzzles with Cryptography*. CMC-S Palm Springs.

Γιαννιού Μαρία - Αγγελική. (2005). Πολεοδομικές επεμβάσεις στην πόλη της Ρόδου από την Ιταλοκρατία ως την ενσωμάτωση. *Δωδεκανησιακά χρονικά*.

Ιταλοκρατία στα Δωδεκάνησα. (1997). *Επτά ημέρες*. Καθημερινή.

Κακά Ε. (επ.) (2005). *Ρόδος. Η πόλη εκτός των τειχών. 1522-1947. Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία*. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας. Τμήμα Δωδεκανήσου. ΥΠ.ΠΟ Υπηρεσία Νεώτερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου. Συλλογική έκδοση Ομάδας ΤΕΕ- Τμήμα Δωδεκανήσου.

Καρανάσος Κωνσταντίνος. (2010). *Η πολιτική για το σχεδιασμό του χώρου και τη διαχείριση των μνημείων στην πόλη της Ρόδου κατά την Ιταλική κατοχή 1912-1947*. Διδακτορική Διατριβή. Ε.Μ.Π. Σχολή Αρχιτεκτόνων. Τομέας Ι Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού.

Κολώνας Βασίλης. (2002). *Ιταλική Αρχιτεκτονική στα Δωδεκάνησα (1912-1943)*. Φωτογραφίες Γιώργης Γερόλυμπος. Αθήνα: Ολκός.

Τουρπανλής Ζαχαρίας (1998). *Ιταλοκρατία στα Δωδεκάνησα 1912-1943 αλλοτρίωση του ανθρώπου και του περιβάλλοντος*. Ρόδος: Έκδοση Υπ. Πολιτισμού, Τ.Α.Π.Α. - Δήμος Ρόδου.

<http://www.istorikathemata.com/2011/07/i-1912-1939.html>

<http://secretrhodes.gr/italokratia-sti-rodo-sinoptika/>

<http://local.e-history.gr/pages/viewpage.action?pageId=17204295>

<http://archive-org.com/page/5124723/2014-12-16/http://www.dodecaneso.org/fotour.htm>

Ψηφιακό αρχείο εφημερίδων Δημόσιας βιβλιοθήκης Ρόδου:
<http://81.186.40.120/main.html>

<http://www.imr.gr/content.php?menuid=0&id=165>

